

# Nederlandse Mededingingsautoriteit

## BESLUIT

Besluit van de Minister van Economische Zaken als bedoeld in Artikel 15 Elektriciteitswet.

Nummer 102797/12

Betreft zaak: Ontheffingsaanvraag NWO

Naar het oordeel van de Raad van Bestuur van de Nederlandse Mededingingsautoriteit (hierna: de Raad) voldoet de aanvraag van de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek aan de voorwaarden van artikel 15, tweede lid, onderdeel c, van de Elektriciteitswet. Ik verleen daarom hierbij ontheffing van de plicht een netbeheerder aan te wijzen voor de in de aanvraag bedoelde locatie Wetenschappelijk Centrum Watergraafsmeer te Amsterdam.

De ontheffing wordt verleend onder de volgende voorschriften:

1. De ontheffinghouder verstrekt aan de Raad binnen redelijke termijn de gegevens en inlichtingen die de Raad redelijkerwijs kan vorderen ten behoeve van het toezicht op de naleving door de ontheffinghouder van het bij of krachtens de E-wet bepaalde.
2. Eventuele naam- en adreswijzigingen, een wijziging in de eigendomsverhouding of elke andere wijziging die van invloed kan zijn op deze ontheffing wordt direct aan de Raad gemeld.
3. De ontheffinghouder is verplicht om met een ieder die zal worden aangesloten op het net waarvoor ontheffing is verleend, op diens schriftelijk verzoek te onderhandelen over de voorwaarden en tarieven die de ontheffinghouder berekent voor het gebruikmaken van het net. Deze verplichting geldt eveneens ten aanzien van degene die reeds is aangesloten op het net en waarvan de overeenkomst is afgelopen. De ontheffinghouder doet daartoe schriftelijk een voorstel met betrekking tot genoemde voorwaarden en tarieven. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen de tarieven voor de aansluiting op het net, transport van elektriciteit en het verrichten van systeemdiensten. Binnen drie maanden nadat één of meer van de bij de onderhandelingen betrokken partijen een schriftelijk verzoek heeft gedaan, dienen de onderhandelingen te zijn afgerond.
4. De kwaliteitscriteria die zullen gelden op de aansluiting worden in overleg tussen de ontheffinghouder en een aangeslotene of diegene die wil worden aangesloten, vastgesteld.

Den Haag,

Datum: **- 7 DEC. 2007**

De Minister van Economische Zaken,  
namens deze:



Mw. mr. A.P. de Groene  
Plv. directeur Dte

*Tegen dit besluit kan degene wiens belang rechtstreeks bij dit besluit is betrokken, binnen 6 weken na de dag van bekendmaking van dit besluit een gemotiveerd bezwaarschrift indienen bij de Raad van Bestuur van de Nederlandse Mededingingsautoriteit, Juridische Dienst, Postbus 16326, 2500 BH, DEN HAAG. In dit bezwaarschrift kan een belanghebbende op basis van artikel 7:1a, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht de Raad van Bestuur van de Nederlandse Mededingingsautoriteit verzoeken in te stemmen met rechtstreeks beroep bij de administratieve rechter.*

## TOELICHTING

### Aanvraag

1. Op basis van artikel 10, derde lid van de Elektriciteitswet 1998 dient degene aan wie een ander net toebehoort dan het landelijk hoogspanningsnet, voor het beheer van dat net een of meer naamloze of besloten vennootschappen als netbeheerder aan te wijzen. Van deze verplichting tot het aanwijzen van een netbeheerder kan op grond van artikel 15, tweede lid, van de Elektriciteitswet 1998 door de Minister van Economische Zaken ontheffing worden verleend.
2. Op 30 juli 2007 heeft de Stichting Beheer wetenschappelijk Centrum Watergraafsmeer (hierna: de Stichting) namens de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (hierna: NWO) bij de Raad van Bestuur van de Nederlandse Mededingingsautoriteit (hierna: de Raad) een verzoek ingediend tot verlening van een ontheffing in de zin van artikel 15, tweede lid van de Elektriciteitswet 1998 (hierna: E-wet). Het verzoek betreft een elektriciteitsnet op het terrein Wetenschappelijk Centrum Watergraafsmeer (WCW-terrein) te Amsterdam. De aanvraag is gestoeld op artikel 15, tweede lid, onderdelen a en c van de E-wet.
3. De Minister van Economische Zaken heeft met ingang van 1 juli 2005 aan de Raad mandaat, volmacht en machtiging verleend tot het nemen van besluiten en verrichten van overige handelingen die verband houden met onder meer artikel 15 van de E-wet<sup>1</sup>. De Raad behandelt om die reden de aanvraag.
4. Op 28 augustus 2007 heeft de Raad om nadere onderbouwing van de aanvraag verzocht. Op 3 oktober 2007 heeft de Stichting een nadere motivering toegezonden. Deze bevat nieuwe informatie ten aanzien van de bedrijfsprocessen van aanvrager en afnemers en hun onderlinge verband, alsmede ten aanzien van de bijzondere kwaliteitseisen die voor het elektriciteitsnet gelden.
5. In week 43 heeft de Raad telefonisch contact gezocht en heeft de Stichting een nadere toelichting gegeven op de eisen aan de elektromagnetische eigenschappen van het net.

### Zienswijzen

6. Ter voorbereiding van het besluit heeft de Raad belanghebbenden in de gelegenheid gesteld een zienswijze te geven op de aanvraag. De aanvraag heeft voor een periode van vier weken

---

<sup>1</sup> Besluit mandaat, volmacht en machtiging Raad van Bestuur van de Nederlandse Mededingingsautoriteit, SC van 4 juli 2005, nr. 126, p.

voor belanghebbenden ter inzage gelegen. De terinzagelegging is in Staatscourant nr. 196 op 10 oktober 2007 aangekondigd.

7. Er is door de Raad een zienswijze ontvangen van N.V. Continuon Netbeheer (hierna: Continuon).
8. Continuon geeft aan geen bezwaar te hebben tegen verlening van een ontheffing, omdat deze in feite de bestaande situatie formaliseert.
9. Continuon verzoekt om het besluit van 26 juli 2007 inzake de onheffingsaanvraag voor een particulier net in het Eemshavengebied door GTI Energy & Infra B.V. namens Windnet Eemshaven B.V. (hierna: Windnet) in de motivering bij onderhavig besluit te betrekken. Telefonische navraag leert dat Continuon hierbij doelt op het feit dat NWO zelf geen afnemer van het net op het WCW-terrein is.
10. Hierop wordt in dit besluit ingegaan bij randnummers 22 en 24. De Raad wenst hierbij nog op te merken dat de aanvraag van Windnet gebaseerd is op artikel 15, tweede lid onderdelen b en c van de E-wet, en de aanvraag van NWO zich op artikel 15, tweede lid onderdelen a en c van die wet baseert. Het afwegingskader voor artikel 15, tweede lid onder b is een andere dan voor artikel 15, tweede lid onder a. Ook op andere punten verschilt het feitencomplex van de aanvraag van Windnet wezenlijk van de aanvraag van NWO.
11. Verder verzoekt Continuon de Raad in het besluit aandacht te besteden aan de beperking van de taken van Continuon in het kader van allocatie/reconciliatie, indachtig het besluit van de Raad van 23 juli 2007 inzake het geschil tussen Essent Netwerken B.V. en Powerbalance B.V. (zaaknummer 102364-23).
12. De Raad ziet geen aanleiding om het door haar ingenomen standpunt over het verrichten van datacollectie- en verwerking, alsmede het verstrekken van een EAN-code aan aangeslotenen op een particulier net te herhalen, aangezien dit standpunt volgt uit de E-wet en de Netcode.

### **Beoordeling**

#### ***NWO is eigenaar van een net anders dan het landelijk hoogspanningsnet***

13. Voor de beoordeling moet eerst worden nagegaan of sprake is van een situatie als bedoeld in artikel 10, derde lid van de E-wet. Immers, indien op de aanvrager geen verplichting in de zin van dit artikel rust, hoeft daarvan ook geen ontheffing te worden verleend.

14. Van het net wordt gebruik gemaakt door zeven afnemers. Levering aan hen vindt plaats via afzonderlijke aansluitingen, die elk apart worden bemeterd. Er is dus sprake van een net in de zin van artikel 1, eerste lid, onderdeel i van de E-wet. Uit de aanvraag blijkt dat NWO eigenaar is van dit net, zodat op NWO de verplichting rust om een netbeheerder aan te wijzen als bedoeld in artikel 10, derde lid van de E-wet, tenzij een ontheffing wordt verleend.
15. Uit de aanvraag blijkt dat het elektriciteitsnet van de aanvrager bestaat uit een 10 kV middenspannings- en achterliggend 0,4 kV-laagspanningsnet. Het net van aanvrager is verbonden met het regionale net van Continuon. De aansluiting bevindt zich in het middenspanningsinkoopstation op het WCW-terrein. Het net maakt dus geen deel uit van het landelijk hoogspanningsnet als bedoeld in artikel 10, eerste lid van de E-wet.

***Het net van NWO valt niet onder de bagatelbepaling van artikel 15, eerste lid E-wet***

16. Volgens artikel 15, eerste lid hoeft geen netbeheerder te worden aangewezen voor een net met een spanningsniveau van ten hoogste 0,4 kV en een verbruik van ten hoogste 0,1 GWh per jaar, waarvan een ander dan een leverancier of een netbeheerder een recht van gebruik heeft. Het net van NWO valt niet onder deze vrijstelling.
17. Het net van NWO bestaat volgens de aanvraag uit een 10 kV middenspannings- en achterliggend 0,4 kV-laagspanningsnet en heeft een jaarlijks eindverbruik van 30,7 GWh naar vier 10 kV aansluitpunten en 2,9 GWh naar vijf 0,4 kV aansluitpunten. Het verbruik van het laagspanningsnet is dus hoger dan 0,1 GWh en de aanvraag betreft tevens een 10kV middenspanningsnet.

***Er is een beperkt aantal afnemers aangesloten op het net van NWO***

18. Om in aanmerking te komen voor een ontheffing moet de aanvrager beschikken over een net waarop een beperkt aantal natuurlijke personen of rechtspersonen is aangesloten. Dat is hier het geval.
19. Van het net wordt volgens de aanvraag gebruik gemaakt door zeven afnemers: Universiteit van Amsterdam, Nationaal Instituut voor Kernfysica- en Hoge-energiefysica (drie aansluitingen), TeletyRedbus, Grontmij AquaSense, Centrum voor Wiskunde en Informatica, SARA Reken- en Netwerkdiensten en ASP Matrix-1 bedrijfsverzamelgebouw.

***NWO is geen netbeheerder of in een groep met een netbeheerder verbonden***

20. Op grond van artikel 15, tweede lid, onderdeel d van de E-wet mag de aanvrager geen netbeheerder zijn en ook niet in een groepsmaatschappij met een netbeheerder verbonden

zijn. NWO verklaart in de aanvraag geen netbeheerder te zijn, noch in een groepsmaatschappij met een netbeheerder verbonden te zijn.

***Het net van NWO voldoet aan één van de criteria van artikel 15, tweede lid, onderdelen a t/m c***

*Het net van NWO voldoet niet aan het criterium van artikel 15, tweede lid, onderdeel a*

21. Op grond van artikel 15, tweede lid, onderdeel a kan ontheffing worden verleend als het net is bestemd om de aanvrager te voorzien van elektriciteit dan wel om het centrale bedrijfsproces van de aanvrager te ondersteunen. In het geval van NWO is geen sprake van een dergelijke situatie.
22. De aanvrager, NWO, is zelf niet op het WCW-terrein gevestigd. Er is dus geen sprake van een net dat de aanvrager zelf van elektriciteit voorziet.
23. De missie van NWO is het bevorderen van de kwaliteit en vernieuwing van wetenschappelijk onderzoek, het initiëren en stimuleren van nieuwe ontwikkelingen in het wetenschappelijk onderzoek en het bevorderen van de overdracht van kennis van de resultaten van dit onderzoek ten behoeve van de maatschappij. Dit is op te vatten als 'het centrale bedrijfsproces van de aanvrager' in de zin van artikel 15, tweede lid, onderdeel a. NWO heeft dit onder meer vormgegeven door de ontwikkeling van het WCW-terrein met de daarbij behorende infrastructuur ten behoeve van een aantal wetenschappelijke instituten en daaraan verwante bedrijven.
24. Volgens de wetsgeschiedenis ziet de ontheffingsgrond van artikel 15, tweede lid, onderdeel a op situaties waarin de aanvrager "in het kader van zijn bedrijfsproces van elektriciteit wordt voorzien" en "de aansturing van de elektriciteitsvoorziening op zo'n bedrijventerrein dusdanig geïntegreerd is met de processen die op dat terrein plaatsvinden, dat het niet wenselijk is het netbeheer in een aparte netbeheerder onder te brengen"<sup>2</sup>. Hieruit blijkt dat de verwevenheid van de bedrijfsprocessen van de afnemers met het centrale bedrijfsproces van de aanvrager sterk verband moet houden met het beheer van de elektriciteitsvoorziening. Hoewel de bedrijfsprocessen van de afnemers op het WCW-terrein onderling een verwevenheid kennen die verband houdt met de elektriciteitsvoorziening, kennen zij wat betreft die elektriciteitsvoorziening geen verband met het centrale bedrijfsproces van de aanvrager, die niet op het WCW-terrein gevestigd is en geen afnemer van het net is.

*Het net van NWO voldoet aan het criterium van artikel 15, tweede lid, onderdeel c*

---

<sup>2</sup> Tweede Kamer, vergaderjaar 1998-1999, 26 303, nr.7, p.23

25. Op grond van Artikel 15, tweede lid, onderdeel c kan ontheffing worden verleend als ten aanzien van het net kwaliteitseisen van toepassing zijn die in betekenende mate afwijken van de voorwaarden die de Raad op grond van artikel 36 of 37 van de E-wet heeft vastgesteld. In het geval van NWO is sprake van een dergelijke situatie.
26. Volgens de aanvraag is sprake is van afwijkende eisen aan de elektromagnetische eigenschappen van het net. Dit is nodig ter vermindering van beïnvloeding van wetenschappelijke experimenten. De technische afwijking zit daarenboven in het feit dat gedeeltelijk sprake is van een zogenaamd 'sternet' in plaats van een ringnet en in het net geïntegreerde noodstroomvoorzieningen. Ook is sprake van andere eisen aan het beheer van het net, vanwege hoge beschikbaarheidseisen.
27. De Raad is van oordeel dat elk van deze afwijkingen afzonderlijk niet te kwalificeren is als een kwaliteitseis die in betekenende mate afwijkt van de voorwaarden die de Raad op grond van artikelen 36 of 37 van de E-wet heeft vastgesteld, zoals bedoeld in artikel 15, tweede lid onder c. Maar op grond van de combinatie van afwijkende eisen aan de fysieke infrastructuur, de integratie ervan in het net en de bijzondere eisen aan het beheer concludeert de Raad dat hier sprake is van technische verschillen tussen het particuliere net en het openbare net met betrekking tot de kwaliteit, die noodzakelijk zijn voor de bedrijfsvoering van meerdere afnemers van het net en die niet op redelijke wijze kunnen worden aangepast of overbrugd bij aanwijzing van een netbeheerder voor het net.
28. De wetenschappelijke activiteiten op het WCW-terrein zijn geconcentreerd rond natuurkunde, wiskunde en informatica, en betreffen ook via het rekencentrum SARA de ondersteuning van het wetenschappelijk rekenen in Nederland (o.a. met behulp van een supercomputer, computer clusters, grootschalige data-opslag en het beheer van het geavanceerde academische netwerk in Nederland). Daarnaast wordt vanwege de van origine op het terrein aanwezige data-infrastructuur (zware dataverbindingen voor wetenschappelijk onderzoek) in twee gebouwdelen het internetknooppunt Amsterdam Internet Exchange gefaciliteerd.
29. Om beïnvloeding van wetenschappelijke experimenten die op het WCW-terrein worden uitgevoerd te vermijden worden stringente eisen gesteld aan de elektromagnetische eigenschappen van het net<sup>3</sup>. De Netcode kent geen vereisten ten aanzien van de elektromagnetische compatibiliteit. Navraag leert dat op het WCW-terrein een grotere afstand dan gebruikelijk is aangehouden tussen de hoogspanningskabels en bepaalde gebouwen en dat een deel van het hoogspanningsnet is uitgevoerd met een afscherming om de sterkte van het magnetisch veld te beperken. In de nadere onderbouwing van de aanvraag geeft NWO

---

<sup>3</sup> De gebruikte wetenschappelijke apparatuur vereist een wisselend magnetisch veld van maximaal 100 nanoTesla. Dit is een veel lagere sterkte dan door de regionale netbeheerder wordt aangehouden ingevolge de richtlijn van de Gezondheidsraad.

aan dat de regionale netbeheerder niet bereid is om dergelijke aanvullende voorzieningen te treffen.

30. In de jaren zeventig tot en met het eind van de vorige eeuw maakte het natuurkunde-onderzoek op het WCW-terrein gebruik van een lineaire deeltjesversneller. Het op één site bedrijven van haar onderzoeksfaciliteiten als een supercomputer en een deeltjesversneller vereiste een groot elektrisch vermogen, hetgeen verklaart waarom NWO vanaf het begin heeft geïnvesteerd in aanleg en integraal beheer van een eigen middenspanningsinfrastructuur. Dit middenspanningsnet is deels stervormig in plaats van ringvormig. Een ringvorm is voor een dergelijk net gebruikelijk.
31. Vanwege de hoge eisen van de data- en computercentra met betrekking tot de leveringszekerheid zijn op diverse plaatsen noodstroomvoorzieningen in het net opgesteld en geïntegreerd. De hoge beschikbaarheidseisen van de Amsterdam Internet Exchange en datacentra en de impact van onderbrekingen op wetenschappelijke opstellingen vereisen tevens een zorgvuldig beheer van alle (ondergrondse) infrastructuur. NWO heeft de Stichting aangewezen als beheerder van het net. De Stichting beheert ook andere technische en facilitaire voorzieningen op het WCW-terrein. Het beheer van het elektriciteitsnet (en andere infrastructuur) wordt door de Stichting zelf gevoerd, om te voorkomen dat bij werkzaamheden schade ontstaat in de (wetenschappelijke) bedrijfsvoering, waaronder specifieke testopstellingen.